

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4—
» Nemčijo » 5—
» ostalo inozemstvo . . » 6—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej. Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte po 20 h za 1 cm². Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravníštvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravništvo lista „Mir“ v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26. Poštnohran. račun št. 96.232.

Leto XXXV.

Celovec, 18. avgusta 1916.

Št. 33.

Boj za Gorico.

Pred par dnevi je došlo uradno poročilo, da so posamezni italijanski oddelki dosegli Gorico. Pa ne, Lahí niso vkorakali v Gorico, kajti te Gorice ni več in vse, kar so si s svojimi neizmernimi žrtvami izvojevali, je: kup razvalín, okajena, kadeča se groblja.

Skoro 15 mesecev se je našim junaškim branilcem posrečilo odbijati besne trume izdajalskega soseda in bivšega zaveznika, ki je stegal svoje pohlepne roke po naši Gorici. Zdaj se lahko javno pove, kar je bila prej še očitna skrivnost, da namreč ob začetku vojske nihče ni resno mislil braniti soške fronte. Šele bolj vzadaj, kjer nudi narava ugodnejše razmere za brambo, in kjer so zgrajena že davno izborna kritja z vsem, kar je novodobni vojni potrebno za najtrdoovratnejši odpor, šele tu smo hoteli sprejeti sovražnika. Le nekako za poizkus so v začetku branili prvi brambni pas in presenetilo je vse strokovnjake, da je kljuboval skozi pet četrtletij vsem divjim bojnim viharjem. To ni storil betonski obok in tramovje in vreče peska, ampak jekleno srce naših junakov. Šele ko so bili vsi jarki vsled nezaslišano besnega ognja, kakor pesek na morskem prođu številnega italijanskega topništva razstreljeni in razdejeni, in ko so naši vojaki iskali kritja le še v jamah, katere so sproti kopale laške granate, je prišlo povelje vojnega vodstva, naj se umaknejo v zadaj pripravljene postojanke. A kako so se umikali, o tem priča poročilo, da so še v zadnjih hipih ujeli okrog 4000 Lahov. — Dva dni in dve noči so naskakovale divje množice Italijanov višino Podgora pred Gorico. Hrbet te gore, prej obraščen z gozdom zelenih kostanjev, je zdaj kakor grapav krtovec, ves prevrtan in strt.

Dva dni in dve noči so vztrajali Dalmatinci, Hrvati in Romunci brez vsacega kritja proti silni premoči. Že v začetku prejšnjega tedna je prihajalo delovanje laškega topništva vedno huje. Ogenj se je začel na Doberdovski planoti in se

širil tja do Sabotina. Letalci so našim poročali, da postavlja Italijan neštete topove po vsem gričevju naokoli, med njimi najnovejše francoske in velikanske ladijske topove. Ves pondeljek so bruhala stoterna žrela ogenj in jeklo s tako silo, kot še nikdar poprej. Streljali so s havbico čisto novega tipa, katere krogle prilete skoro brez šuma in imajo velik razstrelilni učinek. Cel dan so vzdržali naši v tem jeklenem viharju. Ko so se potem pričeli pehotni napadi, so se dvignili naši vojaki iz jarkov in vrgli Italijana s kopitom in nožem. Pa zopet je začela udrihati in razbijati artiljerija huje kot kedaj poprej. Betonske naprave so se drobile, jeklene plošče so sfrčale v zrak, pečene vreče niso nič več pomagale, veliki zračni pritisk razpokajočih se granat je razmetaval vse vprek, a ogenj topov je trajal z nezmanjšano silo dalje. Ko so na višje povelje zapuščali neprimerno hrabri avstrijski sinovi mesto razdejanja, so vkorakali čez lesene mostove v jutranjem svitu čez Sočo v Gorico. Dne 9. avgusta, ko so bile razdejanje vse utrdbe, so naši zapustili goreče mesto, ki pa je bilo le še kup razvalín. Kako srdito so se naši branili, pove poročilo, da se je oddelek Avstrijcev pred Gorico zakopal v votline in ni hotel položiti orožja.

Lahi v Gorici.

Bilo je 6. avgusta. Grmenje in treskanje od sobote je bilo nekaj poleglo in ljudje so se zopet malo pomirili. Gorica je hotela kakor zbegana in upehana sirota malo zasnuti. Ljudstvo je hitelo v žarnem nedeljskem jutru v božji hram k zgodnji maši v stolnici. A noga jim je zastajala, srce otrpnilo, ko so gledali nazaj grede tu ubitega vojaka, tam razmesarjeno žensko in otroka, tu vzdihujočega ranjenca, iz hiš valeči se dim pa je pričal, da je udarila tamkaj ravnokar vžigalna bomba. Kajti ko so med strašnim obstreljevanjem Gorice semtertja topovi za hip obmolčali, se je prikazalo nad mestom laško zračno brodovje, ki je vodilo in nadziralo razdejanje mesta spuščajoč nanj bombe.

Ljudje so hiteli mimo teh prizorov kot bi jih gnal z bičem. — „Gorice, naše solnčne Gorice tedaj ni več?“ A vrhunec groze je imel šele priti. V nedeljo popoldne so se začeli pomikati topovi, vozovi in vojaštvo skozi mesto. Vprašanje: „Kaj zdaj?“ je stalo zbeganemu prebivalstvu na ustnih. A odhajajoči vojaki so je le še tolažili: „Naj pride kar hoče, Gorice Italijan ne bo vesel!“ Zmešnjava v mestu pa je naraščala od ure do ure.

Na mah je začelo zopet bobneti in granate so privršale v gostem roju v napol razbito mesto. Zdajci je začelo goretí na vseh koncih in krajih. Više in više se je zvijal dim ter ovil mesto v smrtno, mračno senco. In v grom in tresk se je mešal jok in stok zbeganega ljudstva. V mraku so bežale množice v spodnjih oblekah in se skrivale, da bi otele vsaj nago življenje iz občnega pogina. A mnoge je dohitela bela kosilka na begu. Ležala so trupla po cestah in pred hišnimi vrati, pa nihče se ni zmenil za nje.

Prišla je noč. Ta čarobna južna noč. A ljudje so bdeli in se povpraševali: „Kaj bo jutri? Še huje?“ In res! Že zarana je zopet polila Gorico ploha svinca in jekla. Vsak je zdaj bežal kakor je bil ravno oblečen. Nek dimnikar n. pr. je tekel po ulici v spodnjih hlačah, v eni roki lonec, v drugi uro budilko in na rami svojo metlo. Zgrabil je pač vsak, kar mu je ravno prišlo najprej pod roke. A tudi v tej najskrajnejši zmešnjavi najdemo junake, ki ostanejo hladni in mirni do srca. Starček duhovnik msgr. K. je med padanjem granat daroval nekrvavo daritev sv. maše in krstil (katera mati bi pač ne hotela vedeti sad svojega telesa zapisanega vsaj v knjigo življenja, ko že grozi telesu in mesu pogin?), in med svetim opraviлом je udarila železna toča tudi v cerkev in razkropila čredo . . . stolnica je zgorela.

Solnčne Gorice, recimo stare Gorice ni več; pa vstala bo nova, zmagoslavna Gorica; tako upamo vsi od onega sodnika, ki povzdiguje skromne, a ošabneže ponižuje v prah!

Podlistek.

Slovaški duhovnik iz Vacova.

(Resnična dogodba. Iz slovaščine prevedel Podravski.)
(Konec.)

„Jaz vam povem nekaj o tej časti! . . .“

„Kakšno mnenje imate velečastiti o časti, to je vaša stvar. Jaz zopet imam o Bogu svoje mnenje. Boga ni, kajti kje neki bi bil? Naj se prikaže!“

„On vas grozno kaznuje takoj sedaj!“ izpregovori duhovnik, bled kakor smrt z očmi obrnjenimi proti nebu, kakor bi čakal, da udari strela v govorečega.

„Bomo videli, sem si mislil topo. To bo kaj dramatičen prizor!“

Duhovnik, ves prestrašen, me je pogledal. Kar ostrmel je. Končno se je oglašil s tihim, zamolklim glasom:

„Nu, ako vas ne kaznuje sedaj, kaznuje vas v enem letu, kajti vzame vam to, s čemur ste ga razžalili, osramotili sedaj: vašo pamet!“

Nato spusti na tla ateistični spis, se obrne proč od nas in odide v svojo celico. Potem pa ni prišel več iz nje, nisem ga videl več niti skozi mrežo.

Črez deset dni sem bil že prost. Takšno tritedensko sedenje v Vacovem znači blizu toliko kot majhno zdravljenje v toplicah. Želodec, mišice, živci, pljuča, glava, vse je bolj sveže. A jaz sem se vendar počutil tako, kakor da nisem v pravi koži. Neizmerna raba tobaka mi je vendar-le škodovala, znovič sem zapazil simptome zastrupljenja po nikotinu. Šel sem tudi k zdravniku. Nekega krasnega dne sem krenil na Andrašijevo cesto; veselo, prožno sem korakal po njej. Nakrat pa sem zapazil neko posebno, nepojasljivo stvar. Vsakdo se je oziral samo vá-me. Slehrni, se mi

je zdelo, ki mi je prišel naproti, me je gledal za trenutek, nato pa je šel dalje. Najpoprej me je potrló to, ker sem si mislil, da nemara moja obleka ni vsa v redu. Pogledal sem v zrcalo v bližnji prodajalnici, toda nisem videl na sebi ničesar posebnega. Šel sem dalje. Kar mi prihruimi naproti omnibus, kočijaž, popotniki, konduker — vse je gledalo vá-me. Prišla mi je naproti pestunja, nesoča na rokah malega fanta, ki je držal prst v ustah; oba sta me gledala: ona in dete. Mravljinici so mi zagomazeli po hrbtu, urno sem krenil na drugo, stransko ulico. Pri durih prve hiše je ležal velik, črn pes, tudi ta me je pogledal. Pohitel sem. Oči Eskulapa, naslikanega na durih lekarne, so se zganile. Tudi Eskulap me je pogledal.

Glavo sem imel takšno, kakor bi jo tlačilo breme kake najvišje hiše. Misli so mi obstale, v mojih možganih je bila samo ena ideja in me je palila slično razbeljenemu nožu: zmešan sem. Kako sem dospel domu, niti ne vem. Ne vem takisto, koliko ur sem si drgal glavo, hoteč pregnati iz nje to strašno idejo. Toda ona se ni ganila od tod. Ni me sicer več palila, ni me gnala ven na proste, da bi ondi tulil in trgal raz sebe obleko, kakor pred trenutkom, toda ostala je, skristalizirala se v pozitivno zavest: zmešan sem.

Ne vem, kako sem preživel dva tedna. Spominjam se samo toliko, da sem se zatekel k vsemu, kar zamore zabavati človeka; pil sem, kvartal, se zabaval z ženskami, obiskoval gledališče, koncerte, razstave slik. Enkrat sem prebil osemindeset ur na vzhodnem ekspresnem vlakú brez cilja, potikajoč se po postajah med Pešto in Oršovo. Moje stanje bilo je ondi še manj znosljivo. Pa tudi tam skozi okno, kjer so mi migali pred očmi telegrafni stolpi, sem neprenehoma videl grozno sliko: kako sem v modropasasti bluzi stopil skozi nizke duri in oskrbnik jih zapira za menoj.

O svitu sem prišel domov. Zaspani služabnik mi izroči pisma, ki so dospela ob tem času. Na vrhu je bil velik ovitek, na katerem je bil vtisnjen pateg mojega imena pečat ravnatelja državne vaclavske ječe. Hipoma sem odprl pismo. Župnik mi je pisal par vrstic, dobesedno tako-le: „Jaz sem se vam pogrozil z najstrašnejšim, kar zamore doleteti človeka v življenju. Moja grožnja se je glasila malone enaka kletvi. A vendar ni bila kletev. Kajti jaz prosim vsak dan Boga, naj vas ne obišče, marveč vam odpusti, kar ste se pregrešili zoper Njega. Kadar prebijem svojo kazen in mi bo mogoče stopiti k oltarju, hočem vas pri svojih svetih mašah priporočati milosti neskončne Dobrote.“

Vlegel sem se in se sprebudil še le zvečer. Glava mi je bila čista, lahka, jasna. Bil sem miren, blažen.

Nona (influenca).

(Črta Sarmatova. — Prevel Podravski.)

Peter Stepanič se je vrnil iz banke mračen in jezen. Blížal se je čas občnega zbora, o katerem so napovedovali, da bo močno buren in radi tega se je v vseh oddelkih banke pričelo vneto delo. Peter Stepanič se je vrnil z obširno listnico pod pazduho, katero je razjarjen vrgel v prednji sobi na mizo in ves nadulen stopil v obednico.

„Danes si prišel nekako pozno,“ mu reče žena, nalivajoč mu juho.

„Ne »nekako«, marveč v resnici pozno,“ zahrumi Peter Stepanič, „za celo uro prepozno.“

„Kaj imate zopet tam?“

„Kakor da ne bi vedela. Trideseti april še ni minul! Nu, resnica, znovič je presoljena. Zlod vé, kakšne kuharice imate!“

Francoska in Angleška:

V zračnem boju 59 letal

srestreljenih od zemlje 15 "

na drug način 7 "

skupno 81 letal, od teh

48 v naših rokah.

V dobi kislih kumar.

Kumare so začele prihajati na trg in znano je, da se v teh dneh tudi nekaj pokisajo možgani. Dvema stanovoma bi se lahko v času vojske kislila kumara naslikala v grb, namreč gotovim visoko učenim profesorjem in onim politikastrom, ki uganjajo svetovno politiko pri vrčku piva oziroma zdaj že precej kislega mošta. Prvi in drugi izsledijo pri vseh vojskovodjih že to in ono strategično napako, prav poceni dajejo vsem generalnim štabom svoje ženialne nasvete; toda v svojej velikopoteznosti črtajo tudi že pot narodom v bodočnost. Govorijo torej kot prebrisani diplomatje o naših bojnih smotrih. Eno je gotovo: vojaki v strelnih jarkih bi vse politike te vrste pošteno naklestili. Toda teh politikov je po vseh deželah dosti kakor plevla po plodnih njivah. Angleški lažipolitiki sanjajo o tem, da se po sklenjenem miru nadaljuje na gospodarskem polju, Rusi sanjajo o tem, da bi se nemška država razbila na sto kosov in bi se kozaški konji napajali ob jadranskih rekah, ne samo v Schönbrunn. Francozi pričakujejo odstranitev nemške vladarske rodbine Hohenzollern. Italijani sanjajo o obnovitvi starega rimskega cesarstva ob obali Sredozemskega morja. Tudi med nami so se pojavljali taki nevarni elementi. Seveda krvi jim ni treba prelivati, zato pa toliko več mošta in piva. Da pa pridejo v resnici ljudski slovi do besede, ki so nosili najhujše breme vojske, je v Nemčiji v zadnjem času splošno dovoljeno razgovarjati se o vojnih smotrih.

Razumljivo je, da so se pojavile takoj nasprotne si struje. Tako so na pr. socialisti sklenili resolucijo, ki zahteva takojšno sklenitev miru, ki protestira proti vsakršnemu zasedenju tujih dežel, tako da bi se prijateljski odnošaji s sosedi takoj spet obnovili, obenem zahtevajo tudi nedotakljivost, neodvisnost in svoboden gospodarski razvoj za svojo domovino. So pa spet druge struje, ki bi najraje zasedle celo Poljsko, severno Francijo, Belgijo itd. Svobodni razgovor bo zjasnil pojme in bo kazal bržkone neko pametno srednjo pot, ki bo končno dovedla do miru.

Po vzgledu Nemčije se bo prej ali slej moglo v Avstriji svobodno obravnavati o smotrih vojne. Eno pač vemo že zdaj: S svojim zivolasm, častitljivim cesarjem zremo s polnim zaupanjem v dozorevajočo bodočnost, ki nam bo zagotovila časten in trajen mir.

Pod vodami.

Nedeljska „Reichspost“ prinaša zanimivo poročilo o novih podmorskih čolnih. Ko slišimo to besedo, mislimo navadno na kake lahke male čolne, podobne škatlicam. Neverjetno se nam zdi, da so te škatle do 85 m dolge, do 8 m široke in da segajo do 6 m v vodo. Ti čolni premerijo v eni uri 22 morskih milj in celo pod vodo 14 milj. V stanu so voziti z 12000 km, recimo iz Nemčije v Ameriko in nazaj ne da bi morali iskati kuriva, živeža itd., preskrbljeni z vsem tem za 6 do 8 tednov. Opremljene so s 4 do 8 topovi srednjega kalibra in izstrelijo torpede iz osmih cevij. Potopiti se morejo v globočino do 150 metrov tako da se lahko izognejo vsakršnim obrambnim napravam v lukah, kanalih it. naprej. Posadka teh čolnov znaša do 60 mož. Za te najnovejšje ladje ime podmorski čolni ni več pravilno. Kajti prejšnji podmorski čolni so plavalni vedno pod vodo, dočim se drže te ladje navadno nad morsk gladino in se pogrezajo pod vodo le od časa do časa: Križarke potapljavke bi bilo bolj pravilno ime. Izdelujejo se menda že celo take križarke do 126 m dolge in 5000 ton prostornine. Vozile bi se pa lahko do Japonske in nazaj. Razun vsega tega pa izlegajo te pošasti tudi prav strupena jajca namreč podmorske mine kojih imajo 125—150. Čudne stvari se snujejo, izgleda kot bi se hotela vojska na suhem dvigniti iznad zemlje v zrak ter iz površja vode v njeno globino. Kako se bodo pač spogledali požrešni morski volkovi, ko bodo videli švigati v svojem dotlej popolnoma lastitem kraljestvu ogromno zver z jeklenim oklepom in po bliskovo se vrtečim repom?

Romunija.

Iz Bukarešte poročajo: „Minerva“ izve iz političnih krogov o zadnjem romunskem ministrskem svetu, da se bo še v avgustu odločilo, ali ostane Romunija nevtralna ali pa poseže v vojsko. Ministrski svet je načeloma sklenil, vpoklicati par-

lament še v drugi polovici meseca avgusta k izredni seji, v kateri bo poročala vlada o zunanji politiki.

Bukarešta. Trgovinski minister je za nekaj dni ustavil izvoz petroleja in olja, da doseže nedotakljivo rezervo 15 milijonov ostankov pri destilaciji olja in 300 vagonov olja, ki jih potrebujejo za domačo uporabo za dobo treh mesecev.

Ogrski „Az Est“ je dobil iz poučenega vira to-le informacijo: V Romuniji stoje na eni strani ministrski predsednik Bratianu z nekaterimi člani svoje vlade, potem Filipescu in Jonesku z rusofili, na drugi strani pa Carp, Marghiloman in Majoresku. Vojna stranka je zlasti julija in avgusta na meji ukrenila, da bi v danem slučaju Rusija in Romunija dobili takoj zvezo. Bratianu ima z Rusijo dogovore, ki vežejo Bratianove roke na podlagi obljub, če tudi niso v listinah zapisane, pa tudi samo Bratianove roke. Zato v treznih krogih ne smatrajo vojnih priprav takih, da bi se morale brezpogojno danes ali jutri udeležiti. Veliko važnost pripisujejo zadnjim pogovorom nemškega državnega kanclerja na Dunaju. Z veliko pozornostjo zasledujejo tukaj avdijske, ki jih daje kralj vodilnim možem v deželi.

Politični pregled.

Nemški kancler na Dunaju.

Nemški državni kancler pl. Bethmann-Hollweg je bil 11. avgusta od cesarja sprejet v avdijski in nato državni tajnik pl. Jagow. Državni kancler se je posvetoval z zunanjim ministrom Burianom. Teh konferenc se je udeležil tudi grof Tisza. O čem da so se posvetovali, se ni poročalo. Pripisuje pa se temu obisku z Nemškega velik političen pomen. Po dvanednem posvetovanju sta se nemška gosta vrnila v Nemčijo. Poroča se, da se je pri posvetovanjih konstatiralo pri vseh rečeh popolno soglasje med voditelji zunanje politike obeh držav.

Angleži in Amerikanci se učijo od nas.

Leto 1916. je prineslo svetovno važen dogodek: Angleži in Amerikanci si morajo hočeš nočeš ustvariti velike armade v svojih deželah. Angleži in Amerikanci so si namreč doslej tako le razdelili vloge: Evropski narodi naj marširajo, naj prelivajo kri, naj pokličejo iz dežele in iz mesta vse ljudstvo pod orožje, Anglija in Amerika pa bosta v svojih tovarnah brusili in izdelovali orožje. Radevolje prepustita nam junaštvo in slavo, zase pa bi radi ohranili kramarijo, milijone in svetovno gospodstvo.

A ta vojska jim je temeljito posvetila. Angleži so morali poslati 80 do 90 divizij na francosko bojišče in ministrski predsednik je govoril o 5 milijonski angleški armadi.

V Ameriki pa se vršijo volitve predsedniških kandidatov ravno v znamenju pomnožitve armade. Zanimivo je, kar je Roosevelt, bivši predsednik Združenih držav izjavil: 100.000 evropskih vojakov, ki bi se izkrcali v New Yorku, bi z lahkoto zdrobilo ameriško armado inbi v 30 dneh z lahkoto prodrli v Čikago. (Nad 1000 kilometrov.) Očita sedanjemu predsedniku Wilsonu, da je „zlobno neumnostjo“ zanemarjal svojo dolžnost in zahteva, da mora prihodnji predsednik ustvariti novo ameriško armado. V zabavo omenimo, da bi se Rooseveltu najbolj podalo, ako bi bil ravnatelj kakega cirkusa. Celemu svetu je grozil pred nekaj leti z debelo palico, ki jo vihti stric Sam onkraj velike luže. Vmes je lovil leve in panterje v Sahari, zdaj je pa izdal knjigo z naslovom: „Boj se Boga in stori svojo dolžnost.“ Vsebina je popolnoma druga. Bržkone je mož ta naslov zamenjal z naslovom kake druge knjige. V tej knjigi namreč trdi, da mora Amerika osvoboditi v prvi vrsti Belgijo, to pa iz samega strahu božjega. Opomnimo še, da je mož židovskega pokolenja in zato menda gotovo najbolj poklican tolmačiti krščanskim narodom voljo božjo.

Stiske in muke porajajoče se laške „velesile“.

Laška „velesila“ se poraja! Laška se zvija, se steguje, se obrača: dosedanje spono so ji preozke! Čuti v sebi višji poklic. — Lahi sanjajo o raznih „programih“! Ako namreč hoče kdo izmed nasprotnikov kako deželo vkrasti in jo zasesti, imenuje to „program“: „Kraški“ nočejo reči: to je preveč po domače! Torej najprej imajo program „Gorica, Trst, Trident.“ Potem imajo program „celo jadransko obal od Trsta do Valone!“ Laški časopis „Popolo d' Italia“ od 3. avgusta to prav jasno razvija. Toda tu se pa zglašajo neljubi tekmeči: Srbi. Srbi izdajajo v Švici časopis „La Serbie“ in ta list pripoveduje Lahom razne storije. Dalmacija hočejo imeti Srbi za se! Lahom izrekamo svoje iskreno sožalje! — Jadransko morje smo jim že mi Avstrijci tako zagrenili, da ne morejo prebaviti njegovih grenkih voda! Glej! zdaj pa pridejo še „zvesti njihovi prijatelji“ ter jim ho-

čejo odgrizniti najboljši kos! Toda Laška ima še druge „programe“. Ona želi imeti nekaj otokov Egejskega morja, obal Male Azije, da prav za prav celo Malo Azijo. Bržkone se hočejo srečati z Rusom na kavkaških višinah. Na vso moč in za vsako ceno hočejo igrati vlogo velesile. „Popolo d' Italia“ vpraša svoje prijatelje: Za kaj preliva Italija kri? Anglija si prisvaja polagoma ogromne pokrajine v Afriki in drugod, Rusija prodira v Armeniji in Perziji, Japonska se zajeda v Kitajsko in Italijo! Bržkone se vojskuje za „vzore“! Zanimivo pa je, da Anglija drži hladnokrvno Italijo na veržici! Žita, živeža in premoga ji dovoli za silo: Ako se Laška vpre, pa dvigne Anglija bič in ji zapre dovoz! Toda daja ji semtertja tudi kak sladkorček! Glej! tam v daljni samoti ob vzhodni obali Afrike ima Laška kos nerodovitne zemlje „Somali“ po imenu! Edino pristanišče „Kirmaja“ za to puščavo so imeli Angleži v rokah! Dali so ga Lahom! A ne zastonj! Bog ne daj, to ni angleška navada: Italijani so morali obljubiti, da bodo poslali „gospodom Sensusom“ več vojakov, da namreč krijejo hrbet angleškemu Egiptu. Toda Lah, naj se okrene kamor hoče, nima sreče: Ob dalmatinskih čereh in otokih jo bodo pošteno „pogruntali“, zato bodo skrbeli naši mornarji, v Afriki pa bodo vse laške „rožce“ na golih pustinjah in na suhem pesku vsahnile. — Ako se pa Srbi iz Švice ven kregajo na Lahe, jim lahko privoščimo to zabavo; nas pač to ne more boleti.

Dnevne vesti.

Cesarjev rojstni dan. V petek, dne 18. t. m. se bo po celi monarhiji obhajal cesarjev rojstni dan. Vsi narodi v avstro-ogrski monarhiji bodo ta dan prosili Boga, da jim ohrani častitljivega vladarja, ki ga ves svet spoštuje in mu spoštovanja niti naši sovražniki ne morejo odrekati. Naš slovenski narod se ga bo ta dan spominjal z vso svojo globoko in udano ljubeznijo. Slovenci vemo, kako se naše sijajno zadržanje v vojski ceni pri presvitlem vladarski hiši. Zato se z večno, nikdar prelomljeno ljubeznijo, zvetobo in udanostjo do presvetlega vladarja in habsburške rodovine družijo tudi vsi naši narodni upi. Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo!

Duhovniške vesti. Veleč. g. kn. šk. dvornemu kaplanu Baltazarju Gussgerju je podeljena župnija v Straßburgu. — Duhovnikom določeno podporo v vojnem času so gospodje duhovniki pred kratkim prejeli. Kakor se nam poroča, se več zelo potrebnim gospodom iz nam neznanega vzroka podpora ni dovolila.

Imenovanje. Črnovojniški zdravnik dr. Škof v Celovcu je imenovan za višjega zdravnika.

Umrli je nagle smrti celovski sodni zdravnik dr. Rihard Pichler, zadet od srčne kapi. V ponedeljek, 14. t. m. je bil njegov pogreb. Pred nedavnim je padel na bojišču njegov edini sin.

Prevoz mrljč. V Ljubljani vsled kapi umrlega pivovarnarskega mojstra J. Müllerja so prepeljali v Celovec in ga pokopali tu 13. avgusta v rodbinskem grobišču.

Vojaški odvetniki. Po listi vojaških odvetnikov, izdani od c. kr. domobranskega ministrstva, so bili za Koroško kot vojaški branitelji za skupno armadno silo in za c. kr. domobrambo nastavljeni gg. odvetniki: dr. Fric Dörflinger, dr. Franc Dworschak, dr. Friderik Rödiger, dr. Emil Walther v Celovcu, dr. Jožef Heller v Trgu, dr. Jožef Fuhrmann in dr. Rudolf Schütz v Beljaku.

Prepovedan shod. „Kärntner Tagblatt“ poroča, da je bil na 13. t. m. napovedani shod krščansko-socialnega ljudskega in delavskega društva za Celovec in okolico v dvorani Katol. rokodelskega društva od oblasti prepovedan.

Novi vpoklici črnovojniškov. Domobransko ministrstvo naznanja, da bodo vpoklicani pod orožje na dne 28. avgusta 1916 tisti črnovojniški zavezanci letnikov 1896, 1895, 1894 in 1893, nadalje 1889, 1888, 1887, 1886 in 1885, ki so bili pri zadnjih naknadnih prebiranjih spoznani sposobnim za vojaško službo. Letnikov 1892, 1891 in 1890 še tačas ne bodo vpoklicali, marveč se bodo vpoklicali ob priliki poznejših vpoklicev. — Pripomni se, da veljajo vpoklici zgoraj označenih letnikov samo za podanike tostranske državne polovice. Istotako so vpoklicani pod orožje na dne 28. avgusta 1916 črnovojniški zavezanci letnikov 1896—1893, nadalje 1889—1885, ki so bili pri zadnjih prebiranjih spoznani za sposobne za vojaško službo in ki so se oglasili za prostovoljni vstop v skupno armado, v vojno mornarico ali v domobranstvo. — Na Ogrskem so pa vpoklicani pod orožje na dne 28. avgusta 1916 črnovojniški zavezanci letnikov 1885—1897 ter letnikov 1865—1897, ki so bili pri zadnjih naknadnih prebiranjih spoznani sposobnim za vojaško službo. Vpoklici na Ogrskem so veljavni samo za črnovojniške zavezance, ki so ogrski državljani.

Določila glede vrnitve letoviščnikov v svojo domovino. Letoviščniki, kojim se je dovolilo bivanje na Koroškem, se opozarjajo, da ta dovolitev kot taka sama na sebi še ne pooblašča za odpotovanje iz Koroške. Da smejo zapustiti ožje vojno ozemlje, treba je letoviščnikom napraviti prošnjo za odhodni list (Passierschein) z navedbo številke svojega dovolitvenega lista za tukajšnje bivanje in sicer približno 14 dni pred nameranim odhodom z navedbo časa, kdaj hočejo odriniti. Prošnja naj se vloži pri uradu za potne liste stanoredniškega oddelka c. in kr. armadnega poveljstva, vojna pošta 510 (Passierscheinstelle der Quartiermeisterabteilung d. k. u. k. 10. Armeekommandos).

Domači grobovi. Med mnogimi žrtvami, ki jih je položil naš narod na oltar domovine, zasluži časten spomin v našem listu praporščak Jož. Kovač, sin g. Jož. Kovača, gostilničarja in lesotrčca v Lipalji vasi v Kanalski dolini. Maturingal je bil ravno pred izbruhom vojne na goriški realki in odšel potem s svojim polkom kot enoletni prostovoljec na severno bojišče. V bitki pri Mzykowu ga je zadela krogla v glavo. Ganljive so vrstice, ki jih je poslal vojak njegovega voda, Kranjec, svoji materi na Gorenjskem. Piše med drugim: „Da bi vsaka slovenska mati bila taka, da bi rodila takega junaka! Posegel sem mu v roko in molil za njegovo dušo. Nebo se je stemnilo in zavilo celi grič v gosto meglo. Od fenriha smo vzeli slovo — ker nazaj ga nič več ne bo.“ — Kakor poroča polkovno poveljstvo, se nahaja njegov grob na vzhodnem bregu reke Seret, med Mzykovom in Muzkarovom. Bodi ti lahka severna zemlja, mladi junak!

Za kmete. Glasilo c. kr. kranjske kmetijske družbe pozivlja kmete v svoji zadnji številki, da naj pridelujejo sami doma deteljno seme! Popolnoma pravilno! Razmeroma gorostasne so cene, ki jih kmet izdaja za semena spomladi. V Celovcu je stalo deteljno seme po kili v aprilu 5 K in še več! Kmet naj torej kar 30 K izda za tako seme! Pa kakšno je še to seme: po tem semenu se širi predenica po naših njivah in uduši deteljo. Da pa pridelalaš lastno seme, pusti deteljo za seme tam, kjer ni nobene predenice; predenico je treba takoj zadušiti.

Kaj je z g. o. Gabrijelom? O g. o. Gabrijelu Bajcu, ki je z g. o. Janezom oskrboval do zadnjega dušno pastirstvo v kapucinski cerkvi v Gorici, ni po padcu Gorice nobene vesti. „Reichspost“ je poročala, da je bil v popolnoma razstreljeni bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici ubit tudi neki duhovnik. Znano je, da je g. o. Gabrijel ob sobotah izpovedoval v bolnišnici. Mogoče je v bolnišnici iskal zavetja pod varstvom zastave Rdečega križa. Upamo pa, da se bo g. o. Gabrijel, po Koroškem zlasti med duhovščino splošno znani in priljubljeni pater, kmalu oglasil.

Dr. Cesciutti — goriški župan. Znani italijanski odvetnik v Gorici, dr. Cesciutti, je bil odšel v Italijo še pred izbruhom vojne. Dr. Cesciutti je bil podžupan v Gorici, eden glavnih stebrov iredentističnega gibanja. Sedaj poročajo preko Lugana, da je dr. Cesciutti odpotoval iz Florence v Gorico, da tam organizira italijansko upravo mesta. Cesciutti je strasten sovražnik Slovencev.

Pismo z bojišča.

Dolgo časa že nisem videl slovenskih koroških krajev in nisem slišal domače besede. Bojna usoda me tira v tuje kraje; nekaj časa sem zrl bistre soške valove in goriške tedaj še cvetoče pokrajine, a potem sem se preselil na visoke tirolske gore. Celo zimo sem prebil na višinah 3000 m. Naše postojanke leže na grebenu visokega gorovja in 200 korakov pod nami stojé Lahi. Usoda jih sedaj hudo tepe; kadar napadajo, dobijo sprva kamenja po buticah in potem ročne bombe in le malokateri se vrne zdrav k svojim. Pred kratkim je izdajalski nekdanji tridentski župan in drž. in dež. poslanec Battisti s celim bataljonom napadel naše prednje straže, ujel 34 naših mož, a je zalezal sam v past. Dve naši kompaniji ste mu zaprli pot in udati se je moral s 455 možmi in ujetimi našimi prednjimi stražami. Ujeli smo istega dne tudi drugega izdajalca, dr. Filzi-ja.

Obadva je že zadela zaslužena smrt. Tudi drugi napadi so jim ravno tako spodleteli.

Lahi imajo tu mnogo artiljerije, ki sem in tja besno strelja. Malo sitnosti nam delajo sovražni letalci, ki so jako drzni in se spustijo pogostokrat prav nizko nad naše postojanke. Seveda jih naše obrambne baterije sprejmejo z nebrojnimi šrapneli. Naša stanovanja so bolj revna in priprosta.

Noči so včasih lepe, kakor bi bila velika slavnost. Raket, bele in rdeče, in metalci svetlobe razsvetljujejo gore daleč na okoli in topovi gro-mijo svoje enakomerne pogrebne pesmi.

A vendar smo veseli in dobre volje in s ponosom pričakujemo zmagovalne vrnitve v domovino.

Vsem slovenskim koroškim znancem in tovarišem, posebno slovenskim podjanskim dekletom srčne prijateljske pozdrave. Na veselo svidenje! Fr. Hainzurej, praporščak, c. kr. tir. dež. strelci.

Plačam najvišje cene za vso raztrgano, brezvredno

obleko in volnino

raztrgane nogavice, volnene prte, čepice in jopice, odpadke od krojačev, šivilj, tapetnikov in strojnih pletil. Vreče vseh velikosti, tudi Koroške naj se navse množine opranih slovijo na uradno dovoljeno trgovino s starinami v Celovcu 9., Spengergasse 7. Dohod iz Pavličeve ulice. Na hišno številko 7 dobro paziti. Po pošti sprejem samo pošiljatve od 5 kg višje. Denar sledi takoj. Za odraščene in otroke dober zaslužek po hitrem nabiranju takih reči.

Raznoterosti.

Lahi so zapustili Afriko: Ne ve se natančno iz katerega vzroka. Eni pravijo, da so jim Arabci sipali preveč peska v oči — dosti ga je v puščavi Sahari — drugi spet trdijo, da moke ni bilo za polento — tretji pravijo, da se držijo starega gesla: veliko kričati in malo storiti.

Eden ki zna! V Novem Jorku je zapuščinski urad moral šteti premoženje ameriškega milijonarja Morgana. Tri leta so šteli in cenili in računali; končno so dognali, da znaša premoženje približno 450 milijonov kron. Približno toliko, kot je cela Koroška z vsemi vasi in mesti in travniki in gozdi in premoženji vredna! Lahko bi se posejala cela Podjuna od Celovca do Spodnjega Dravograda, ako bi bilo celo premoženje v svetlih kronicah, tako gosto s kronicami, da bi padlo na vsak oral zemlje 2500 kron. Ali če bi hoteli raje razdeliti ta denar med koroškimi Slovenci, bi prišlo na vsacega okrog 4500 kron. Pravijo pa, da je bil ameriški milijonar Astor, ki se je potopil na Lu-zitaniji, še bogatejši: posedoval je baje 500 milijonov kron in Rokefeler pa menda še enkrat toliko! No! Bog jih požegnaj; kar je preveč je preveč; saj ne morejo požirati denarja. Nam pa morda krompirjeva juha in ajdovi žganki bržkone bolj teknejo kakor tem gospodom njihove slaščice: morda na onem svetu še krompirjeve juhe ne bodo imeli; bogataš še kapljice vode ni dobil.

Končno je cenzura odobrila stvarjenje sveta. V Birminghamu na Angleškem, tako poročajo nedeljski graški listi, se je v kinematografu predstavljalo stvarjenje sveta. Za vsaki dan stvarjenja je bila posebna slika: podpisi so se glasili: Prvi dan je ustvaril Bog nebo in zemljo in je rekel: „Bodi luč“ in je bila; z dovoljenjem cenzure! Drugi dan: Bodi celina sredi dan; in zgodilo se je tako: z dovoljenjem cenzure... Dolgo je moral Bog čakati na odobritev svojega dela! Morda mu še kaj črtajo! (Opomba stavca: Ako se Bogu tako godi, potem pač moram že potrpežljivo čakati tudi cel teden na pismo!)

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Izbrani spisi dr. Jožefa Vošnjaka

I. zvezek:

Troje angelskih češčenj.

Povest.

Cena: Mehko vez. 80 h, za družnike 60 h, po pošti franko 10 h več.

Daj nam mir, Gospod!

Enoglasna pesem s harmonijem ali orglami. Partitura 35 h pri skladatelju A. Kosi, šolski ravnatelj, Središče, Staj. (V znamkah!) Istotako se dobi pri njem „Nab. ljudske pesmi“ I. in II., znižana cena à 80 h.

Zopet sem tu!

Dokler bo kaj zaloge, pošiljam kanafase, cefir, modrotisk itd. v ostankih.

Ostanke 20 metrov za 44 kron ali „ 40 „ „ 86 „ franko.

Od ostankov se ne pošiljajo vzorci.

Jaroslav Marek

tkalnica in razpošiljalnica v Bystrem pri Novem Mestu n. Met. (Češko).

Hočete biti od svojega

REVMATIZMA

korenito ozdravljeni?

Na tisoče že ozdravljenih!

Bolečine v členih in sklepah, otekli udje, pohabljenе roke in noge, pikanje, bodenje, nategovanje v raznih delih telesa, celo oslabeledost oči so posledice revmatične in protinove bolezni.

Za ozdravljenje Vam ponujam naravni izdelek!

Nobenega splošnega sredstva, ampak zdravilo, kakor je nudi bolnemu človeštvu dobra mati narava.

Vsakemu brezplačno za poskušnjo.

Pišite mi takoj, pošljem Vam svoje sredstvo in svoj poučen spis zastonj. Boste moj hvaležen pristaš.

Ekspedicija operne lekarne, Budimpešta, VI. odd. 253.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

urađuje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.